

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de Groep Lazrak, de ChristenUnie, de SGP en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Dittrich c.s. (28689, nr. 27).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van GroenLinks tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Dittrich c.s. (28689, nr. 28).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de ChristenUnie tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

De heer **Dittrich** (D66): Voorzitter. Ik wil graag een vraag stellen naar aanleiding van het voorstel dat u bij de regeling hebt gedaan over de Remigratiewet. De minister heeft in een brief aangegeven dat zij er nog over wil nadenken. Nu is de motie aangenomen. Ik hoor graag een bevestiging van de minister dat het wetsvoorstel zal worden ingetrokken door de regering.

De **voorzitter**: Ik wil even de stemmingen afmaken. Nog één motie en dan zijn de stemmingen klaar. De minister is aanwezig. Het lijkt mij praktisch om dan aan haar te vragen of zij nu dan wel op een later moment wil antwoorden.

In stemming komt de motie-Verhagen c.s. (28689, nr. 30).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, D66, de VVD, de Groep Wilders, het CDA, de ChristenUnie, de SGP en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Wil de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie nu dan wel later antwoorden op de vraag over het wetsvoorstel over de remigratieregelingen na het

aannemen van de motie-Dittrich c.s. op stuk nr. 28?

Minister **Verdonk**: Voorzitter. Ik ben inderdaad van plan het wetsvoorstel over afschaffing van de remigratieregelingen in te trekken. Ik zal daartoe de formele weg bewandelen.

De **voorzitter**: Daarmee is het wetsvoorstel niet alleen van de agenda van deze week afgevoerd.

De vergadering wordt van 15.35 uur tot 15.45 uur geschorst.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 1 september 2004 over het **AVV-beleid**.

□

De heer **Douma** (PvdA): Voorzitter. In een kranteninterview gaf minister De Geus aan dat hij de linkshalf van het kabinet is. Als dat zo is, beloven het slechte tijden voor de heer Wilders te worden, want hij was dé grote voorstander van afschaffing van algemeenverbindendverklaring. Minister De Geus geeft hem geen enkele ruimte, want het is ondertussen zijn voorstel geworden. De minister heeft ook aangegeven dat hij op het middenveld opereert. Ik zou bijna zeggen: het kabinet, de minister opereert niet op het middenveld, maar in een sekte, want ondertussen is de volledige sociaal-economische samenleving ervan overtuigd dat een aantal van de besluiten van de minister slecht zijn. Het duurt nog eventjes en niet alleen de vakbeweging staat op het Malieveld. Een aantal werkgevers heeft al aangekondigd eventueel aan de demonstraties te gaan deelnemen. Dat brede draagvlak dat de minister beoogt, ziet er beroerd uit.

Waar het wezenlijk om gaat, is dat in het overleg van vorige week een aantal kwesties onopgelost is gebleven. Een daarvan is dat de minister met dit besluit voor ongeveer 7% van de werknemers, die door AVV aan een cao worden gebonden, bereikt dat de loonafspraken niet doorgevoerd worden. Ik kan mij niet voorstellen hoe de minister denkt met dit beleid, dat rechtstreeks slechts 7% van de werknemers raakt, datgene voor elkaar te krijgen wat hij beoogt: het

realiseren van een nullijn voor alle werknemers.

Wat in het debat ook open is gebleven, is de vraag of datgene wat de minister doet, juridisch wel juist is. Enerzijds zijn er het Europees Sociaal Handvest en de ILO-verdragen op grond waarvan de regering de vrijheid van contractonderhandelingen moet respecteren en zelfs bevorderen. Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat hier sprake is van ingrepen in de onderhandelingsvrijheid. Het is veelbetekenend dat de ILO vandaag heeft besloten, de versnelde procedure in werking te stellen om dit beleid van de minister te toetsen. Anderzijds wordt door juristen erkend dat het algemeen verbindend verklaren van cao's op zichzelf een algemeen belang is. De minister maakt feitelijk misbruik van het begrip "algemeen belang" in de Wet AVV om zijn zin door te drukken, daar waar dat in het overleg niet is gelukt. Hoe kijkt de minister daartegen aan?

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat op het gebied deskundige juristen twijfel hebben geuit over de vraag of het besluit tot wijziging van het AVV-toetsingskader in overeenstemming is met internationale verdragen aan de Wet algemeenverbindendverklaring (AVV);

overwegende dat de gezamenlijke vakcentrales hebben aangekondigd alle juridische wegen te bewandelen om het AVV-besluit aan te vechten;

overwegende dat onzekerheid bestaat of de daartoe bevoegde rechtsprekende organen de regering in het gelijk zullen stellen;

overwegende dat wijziging van het AVV-toetsingskader belangrijke gevolgen heeft voor de Nederlandse arbeidsverhoudingen en gedragseffecten bij sociale partners kan oproepen die mogelijk onomkeerbaar zijn;

verzoekt de regering, de Raad van State vóór 1 oktober advies te laten uitbrengen inzake de vraag of het

Douma

voorzittende besluit tot wijziging van het AVV-toetsingskader in overeenstemming is met internationale verdragen en de Wet AVV, de Kamer over de uitkomsten van dat verzoek te informeren en uitvoering van het desbetreffende besluit uit te stellen tot na het overleg met de Kamer,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Douma, Van Gent en De Wit. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 109 (29200-XV).

De heer **Weekers** (VVD): De heer Douma had het zo-even over twijfels die door deskundige juristen zouden zijn opgeworpen. Op zichzelf ben ik natuurlijk gevoelig voor het feit dat wet- en regelgeving juridisch in de haak moet zijn. Het zou namelijk jammer zijn wanneer de minister de boot zou missen met deze algemene maatregel van bestuur. Punt is evenwel dat de heer Douma mij nog niet heeft overtuigd dat er echte bezwaren zouden bestaan, want de punten die hij heeft genoemd waren vooral politieke opvattingen. Zou hij nader kunnen ingaan op de juridische aspecten als gevolg waarvan hij van oordeel is dat er een nader advies aan de Raad van State zou moeten worden gevraagd?

De heer **Douma** (PvdA): In het ILO-verdrag staat dat regeringen de onafhankelijke positie van vakbonden en vrije collectieve onderhandelingen van sociale partners moeten respecteren en bevorderen. Datgene wat de minister in verband met het AVV-toetsingskader voorstelt, is om via de zijlijn te proberen invloed uit te oefenen op het cao-overleg tussen werkgevers en vakorganisaties. Via de zijlijn grijpt hij in op het loonaspect bij de onderhandelingen. Dat is niet het principe van vrijheid van onderhandelen respecteren, dat is het proberen in te grijpen in het onderhandelingsproces.

Verder wijs ik erop dat de wet inzake de AVV spreekt over het algemeen belang. Onder dat algemeen belang kun je allerlei verschillende dingen verstaan. De wetsgeschiedenis ter zake geeft heel duidelijk aan dat in dit land decentrale onderhandelingen plaatsvinden. Vanaf de jaren tachtig wordt dat door eenieder van groot

belang geacht. Een en ander is ook vastgelegd in de wetsgeschiedenis. Om dat decentraal onderhandelen te ondersteunen is er de AVV. Die dient het algemeen belang. Nu haalt de minister het algemeen belang van stal voor een geheel andere redenering, namelijk dat de lonen te hoog zijn. Welnu, voor dat laatste is de formulering algemeen belang nooit bedoeld. Volgens mij zullen juristen dit politieke oordeel mijnerzijds onderschrijven.

Minister **De Geus**: Voorzitter. In het algemeen overleg is uitvoerig gedebatteerd over de verschillende politieke aspecten. Ik begrijp dat de heer Douma zijn motie toespitst op de vraag of er nog advies van de Raad van State gevraagd zou moeten worden. Naar het oordeel van het kabinet is dat laatste niet noodzakelijk en niet opportuun. Het is niet noodzakelijk omdat het hier geen wetwijziging betreft. Het is niet opportuun omdat de wet heel duidelijk de mogelijkheid geeft aan de minister om in het kader van strijdigheid met het algemeen belang discretionair om te gaan met de algemeenverbindendverklaring. De vrijheid van onderhandelen staat voor mij niet op spel. Sterker nog, wij respecteren de vrijheid van onderhandelen.

De heer Douma heeft aangegeven dat met de door ons voorgestelde maatregel niet iedereen wordt bereikt en dat dit toch de bedoeling zou moeten zijn. Welnu, als je het instrument van een loonmaatregel zou hanteren, kan er gesproken worden van het bruuskere van onderhandelingsvrijheid. Dat zou wél mogen als er sprake is van een ontwikkeling van nationale rampspoed die dat zou vereisen. Zo ver gaat de regering echter niet. Het punt van strijdigheid met het algemeen belang hebben wij heel duidelijk beargumenteerd. In deze Kamer hebben wij ook nader van gedachten gewisseld over de gevolgen van loonmatiging en het hanteren van de nullijn. Ook met de sociale partners is daarover gesproken. Vorig jaar was het algemeen belang een van de wezenlijke, vitale elementen van de koers die wij zouden gaan voeren. Dus ook dat algemeen belang en de interpretatie ervan komen bepaald niet uit de lucht vallen. Kortom, wij

hebben de overtuiging dat er geen juridische twijfels behoeven te zijn. Daarom is het ook niet opportuun om hierover bij de Raad van State te rade te gaan. Bovendien wijs ik erop dat de termijn tot 1 november gebaat is bij duidelijkheid op dit punt. Wie dit wil aanvechten, kan het aanvechten. Het besluit, zoals ik het genomen heb, ligt er. Ik geloof niet dat de zaak gediend is met het advies van de Raad van State in deze fase.

Voorzitter: Dijkema

De heer **Douma** (PvdA): Voorzitter. Ik heb nog een aanvullende vraag. Het besluit om het AVV-toetsingskader te wijzigen, is genomen nadat het sociaal akkoord waarop de minister en wij allen hoopten, er niet was gekomen. Velen in deze samenleving zien het als een strafmaatregel tegen sociale partners, met name de vakorganisaties. Maar de maatregel, zoals u deze treft, is helemaal niet rechtstreeks op de vakbonden gericht, maar op de 7% van de werknemers die bij bedrijven werken die niet deelnemen aan het cao-overleg. Begrijp ik u zo goed?

Minister **De Geus**: U geeft daar een opvatting over, maar welke vraag stelt u concreet aan mij?

De heer **Douma** (PvdA): Mijn stelling is dat u dit besluit neemt om de cao-onderhandelingen tussen sociale partners te beïnvloeden. U blijft angstvallig bij die redenering uit de buurt. U zegt: ik richt deze maatregel op 7% van de werknemers die helemaal niet bij de cao's betrokken zijn. Maar waarom treft u dan die maatregel als reactie op het niet slagen van een sociaal akkoord?

Minister **De Geus**: Voorzitter. We zijn dan bij de herhaling van de politieke opportuniteit van het debat. Ik stel vast dat uw motie en uw inbreng zich toespitsen op de vraag of er nog een advies van de Raad van State moet komen. Ik heb daarop geantwoord. U vraagt in een nadere aanvullende vraag wat de politieke opvatting is. Als we met zijn allen afspreken dat de nullijn verstandig is, zoals het kabinet van mening blijft, dan moet u van ons niet verwachten dat wij dat gaan opleggen aan degenen die niet bij een akkoord betrokken zijn. Een andere reden voor het nemen van deze maatregel

De Geus

heeft te maken met het belang van economisch herstel en de solidariteit met de inkomens in de collectieve sector en de uitkeringen. We kunnen over de politieke opportuniteiten van mening verschillen. Het is wel een reactie op het zich niet gebonden willen achten aan het Najaarsakkoord, maar er zit niets in van een zelfstandig doel om het georganiseerd overleg te treffen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Wij zullen over de ingediende motie op een nader moment stemmen.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vereenvoudiging van het stelsel van overheidsbemoedienissen met het aanbod van zorginstellingen (Wet toelating zorginstellingen) (27659).**

(Zie vergadering van 1 september 2004.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): Voorzitter. Deze wet is een belangrijke stap in de richting van marktwerking. Ik heb vorige week uitgebreid uiteengezet dat GroenLinks daar vele bedenkingen bij heeft. Zorg voor mensen is iets heel anders dan handel in dingen. Marktwerking in de zorg heeft een heleboel problematische bijwerkingen. De minister heeft daar in onze ogen niet voldoende oog voor. Ook deze wet heeft daar niet voldoende oog voor. Gaat u harder lopen als u winst mag maken, vroeg ik de minister? Dat is namelijk een belangrijke vooronderstelling van deze wet. Mensen in de zorg gaan harder lopen als ze winst mogen maken. De minister zei: "Nee, ik ga dat niet doen, want ik heb nog nooit ergens gewerkt waar zoveel concurrentie is als in de politiek." Dat is interessant. De minister gaat dus harder lopen vanwege concurrentie, maar niet vanwege het maken van winst. De RMO die aan de minister heeft geadviseerd, heeft twee termen geïntroduceerd: concurrentie en rivaliteit. De RMO

stelt dat rivaliteit in de zorg, het onderwijs en andere publieke sectoren zeer passend is, omdat mensen graag betere kwaliteit willen. Zij willen in de zorg betere zorg en zij willen graag harder lopen omdat ze beter willen zijn dan een ander, maar niet omdat ze winst willen maken. Werk daarom met concurrentie in de wereld van consumptiegoederen en andere goederen en werk daarom met rivaliteit in de publieke sector. Probeer mensen daar aan te sporen om beter te worden dan anderen door andere middelen, door kwaliteitstoetsing, intervisie, het uitreiken van prijzen en andere publieke zaken. Ik zou van de minister graag willen weten waar het hem nu om gaat: winst, rivaliteit of concurrentie? Uit zijn antwoord begrijp ik dat het hem om rivaliteit gaat. Wij hebben zijn reactie op dit RMO-rapport helaas nooit gehoord, maar misschien kan de minister daar nu nog een paar zinnen wijden.

Mijn andere probleem met deze wet is dat wij eigenlijk nog steeds niet precies weten wat deze wet regelt. Dat blijft onduidelijk, beter gezegd, de minister houdt dat graag onduidelijk. Wij krijgen sterk de indruk dat het kabinet deze wet heel graag snel door de Kamer wil jassen. Wij moeten daar in feite eerst mee instemmen. Vervolgens krijgen wij te horen waarmee wij precies hebben ingestemd: later krijgen wij nog een beleidsvisie, later krijgen wij nog beleidsregels.

De minister dwingt ons een huis te kopen waarvan wij alleen de buitenkant te zien krijgen. Een heel curieuze procedure. Veel partijen hadden deze kritiek. De minister heeft daarom vorige week in zijn eerste termijn wat lijnen geschetst waaruit bleek wat later waarschijnlijk in de wet geregeld zal worden. Het is alsof een makelaar je vertelt dat je het huis niet kunt zien, maar dat hij je wel gerust kan vertellen wat erin zit: er zijn zoveel kamers en je hebt uitzicht op de burens. Zo koop je geen huis. De fractie van GroenLinks vindt het vreemd dat zij moet stemmen over een wet terwijl niet bekend is hoe die eruitziet. Dat blijft een groot probleem. De koper wil dat huis echt zelf zien en de politicus wil de wet echt zelf zien voordat hij daar wel of niet mee kan instemmen.

Hoezeer wij het er ook mee oneens zijn, helaas moeten wij het er op dit moment mee doen. Daarom hebben wij een amendement

ingediend waardoor een aantal zaken straks meer inhoud heeft dan nu. Ons amendement heeft drie hoofdpunten.

Ten eerste vinden wij de beleidsvisie die er nu is, te smal. Dat heb ik vorige week ook al gezegd. Het idee van een beleidsvisie is goed, maar die visie, die er overigens eerder had moeten zijn, moet worden verbreed en niet alleen betrekking hebben op acute zorg, maar op alle zorg.

Ten tweede moeten de criteria voor toelating naar onze mening worden verbreed. Niet alleen spreiding, maar ook bereikbaarheid en toegankelijkheid, moeten een punt zijn. Stel je hebt straks een verpleeghuis nodig en je woont in Heerlen, maar alleen in Nijmegen is een verpleeghuis. Wij kunnen daar in de Kamer dan wel spoeddebatten over houden, maar de minister kan dan zeggen dat hij daar niets aan kan doen omdat hij daar niet over gaat. Dat kan niet. De criteria moeten daarom zo zijn dat er in de buurt van Heerlen een verpleeghuis is en dat je niet eindeloos moet wachten voordat je kunt worden opgenomen. Er moet dus ook iets geregeld zijn over wachttijden.

Ten derde regelt ons amendement dat de criteria voor toelating ook aan een democratische parlementaire controle onderworpen moeten worden. Wij stellen daarom voor, niet te werken met beleidsregels, zoals nu in de wet is opgenomen, maar met AMvB's. Het klinkt erg technisch, maar het gaat erom dat beleidsregels niet aan de Kamer worden voorgelegd, zodat zij daar niets meer over te zeggen heeft. AMvB's worden wel aan de Kamer voorgelegd; dat is althans mogelijk en dat willen wij dan ook graag. Over de criteria van toelating willen wij in ieder geval nog met de minister praten.

Graag hoor ik een reactie van de minister op dit amendement.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Voorzitter. Ik dank de minister voor de uitgebreide beantwoording van de vragen. Het is goed om te horen dat de minister in de toekomst kan en zal ingrijpen bij misstanden in zorginstellingen. Ook dank ik de minister voor de toezegging om alle algemene maatregelen van bestuur gelijk te beschouwen en dus aan de Kamer voor te leggen via een